

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll författningssamling

ISSN 1400-4682

Utgivare: Anette Arveståhl

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter om kontroll av vattenmätare

STAFS 202X:Y

Publicerad
den xx 202x

Beslutade den xx 202x.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskriver¹ följande med stöd av 4 § förordningen (1993:1066) om måttenheter, mätningar och mätdon, 7 § förordningen (1994:99) om vatten- och värmemätare och 3 § förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om krav på och kontroll av vattenmätare som en huvudman använder för att fastställa vattenförbrukningen enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, för byggnader där det finns en eller flera bostäder.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används ord och begrepp i den betydelse som anges i 2 § STAFS 2022:4² om vattenmätare. Dessutom avses i dessa föreskrifter med

1. *huvudman*: den som äger en allmän va-anläggning enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
2. *ibruktagande*: den första användningen av en vattenmätare för de ändamål som anges i 1 §,
3. *i drift*: en vattenmätare som är installerad i en mätpunkt är i drift,
4. *försegling*: ett fysiskt skydd eller programvaruskydd mot otillåten förändring av en vattenmätarens mättekniska egenskaper,
5. *reparation*: en åtgärd som syftar till att återställa en vattenmätarens avsedda funktion utan att mätarens ursprungliga egenskaper, ändamål eller typ ändras,
6. *revision*: reparation eller underhåll av en vattenmätare.

---

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

² Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls föreskrifter (STAFS 2022:4) om vattenmätare

Ansvar för att kraven uppfylls

3 § Huvudmannen ska säkerställa att vattenmätaren uppfyller de krav och genomgår sådan kontroll som följer av dessa föreskrifter.

Krav på vattenmätare

4 § Krav på ibruktagande av vattenmätare finns i STAFS 2022:4 om vattenmätare.

En vattenmätare som tagits ur drift får tas i drift igen under förutsättning att den har kontrollerats och påvisats uppfylla kraven i dessa föreskrifter.

5 § Vattenmätaren ska installeras så att den på ett tillförlitligt sätt mäter den vattenvolym som kan antas förekomma i mätpunkten.

6 § En vattenmätare felvisning ska i drift vara mindre än eller lika med de värden vid statistisk kontroll som följer av tabell 1b eller 2b.

Tabell 1a

Provpunkter för mätare som tagits i bruk enligt kraven i STAFS 2006:5³ om vattenmätare, STAFS 2016:2⁴ om vattenmätare och STAFS 2022:4 om vattenmätare.

Provpunkter	Största tillåtna fel
$Q_1 \leq Q < 1,1Q_1$	$\pm 2 \%$ för vatten med en temperatur av $\leq 30^\circ\text{C}$ ($Q_2 \leq Q \leq Q_4$)
$Q_2 \leq Q < 1,1Q_2$	$\pm 3 \%$ för vatten med en temperatur
$0,9Q_3 \leq Q < Q_3$ ¹⁾	av $> 30^\circ\text{C}$ ($Q_2 \leq Q \leq Q_4$)
	$\pm 5 \%$ oavsett temperatur $\leq 30^\circ\text{C}$ ($Q_1 \leq Q < Q_2$)

¹⁾ En högsta provpunkt på $Q_4/2$ är tillåten.

Tabell 1b

Provpunkter vid statistisk kontroll för mätare som tagits i bruk enligt kraven i STAFS 2006:5 om vattenmätare, STAFS 2016:2 om vattenmätare och STAFS 2022:4 om vattenmätare.

Provpunkter	Största tillåtna fel
$Q_2 \leq Q < 1,1Q_2$	Dubbelt så stort som största tillåtna fel enligt
$0,9Q_3 \leq Q < Q_3$ ¹⁾	tabell 1a

¹⁾ En högsta provpunkt på $Q_4/2$ är tillåten.

³ Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2006:5) om vattenmätare

⁴ Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter (STAFS 2016:2) om vattenmätare

Tabell 2a

Provpunkter för övriga mätare.

Provpunkter	Största tillåtna fel
$q_{\min}$, q_t , q_n enligt certifikat För mätare utan certifikat: $0,01q_n$, $0,06q_n$, q_n för $q_n < 15 \text{ m}^3/\text{h}$ $0,02q_n$, $0,1q_n$, q_n för $q_n \geq 15 \text{ m}^3/\text{h}$	$\pm 5 \%$, $\pm 2 \%$, $\pm 2 \%$

Tabell 2b

Provpunkter vid statistisk kontroll för övriga mätare.

Provpunkter	Största tillåtna fel
$0,08q_n$, q_n för $q_n < 15 \text{ m}^3/\text{h}$ $0,2q_n$, q_n för $q_n \geq 15 \text{ m}^3/\text{h}$ Mätare med EEG-certifikat i klass A provas vid q_t och q_n enligt certifikatet	$\pm 4 \%$

7 § En vattenmätare i drift ska vara förseglad.

8 § När en vattenmätare tas ur drift inför kontroll ska den förvaras under sådana förhållanden att dess mättekniska egenskaper inte förändras.

Kontroll

Allmänna bestämmelser

9 § En vattenmätare i drift ska genomgå kontroll med avseende på kraven för största tillåtna fel. Kontroll enligt 15 § 1 får utföras genom statistisk kontroll.

10 § Vid kontrollen ska vattenmätarens felvisning bestämmas och jämföras med största tillåtna fel. Resultatet ska dokumenteras i en kontrollrapport.

Vid jämförelsen ska felvisningen vara mindre än eller lika med största tillåtna fel för att ge ett godkänt resultat.

11 § Vid bruten försegling ska en återförsegling utföras av kontrollorganet eller tillverkaren av mätaren. Förseglingen ska utföras på det sätt och i den omfattning som anges i EU-typintyg eller motsvarande dokumentation.

12 § Om ett parti godkänns efter statistisk kontroll får vattenmätare som är i drift och ingår i partiet fortsätta vara i drift.

Om ett parti underkänns efter statistisk kontroll ska alla mätare i partiet tas ur drift inom ett år. Om det på ett tillförlitligt sätt går att lokalisera och avgränsa felaktiga mätare i ett parti, behöver dock de resterande mätarna i partiet inte tas ur drift.

Bestämning av en vattenmätares felvisning

13 § Vattenmätarens felvisning ska bestämmas genom kontroll vid minst de provpunkter som anges i 6 §.

Mätosäkerheten vid bestämningen av felvisningen ska omfatta mätmetod, mätutrustning samt mätarens upplösning. Mätosäkerheten får som högst vara 1/5 av aktuellt största tillåtna fel och ska bestämmas med en täckningssannolikhet av minst 95 procent.

14 § Vattenmätaren ska kontrolleras med vätska inom det temperatur-område som anges i EU-typintyg eller motsvarande dokumentation.

När vattenmätare ska kontrolleras

15 § En vattenmätare ska kontrolleras

1. senast det nionde kalenderåret efter det att mätaren togs i drift och senast vart fjärde kalenderår därefter,
2. efter revision,
3. vid bruten mätteknisk försegling, och
4. när det av annan orsak kan antas att mätarens mättekniska egenskaper har förändrats.

Första stycket gäller endast mätare som ska tas i drift igen eller fortsätta vara i drift.

Statistisk kontroll

16 § Vid statistisk kontroll ska vattenmätare vara indelade i partier. Ett parti ska bestå av minst det antal mätare som framgår av bilagan till dessa föreskrifter. Vattenmätare som utgör ett parti ska

1. ha tagits i drift under som längst en tvåårsperiod,
2. omfattas av samma EU-typintyg eller motsvarande handling,
3. ha samma nominella flöde, och
4. ha varit i drift i samma produktionsnät.

Starttidpunkt för det första kontrollintervallet ska bestämmas till mitten av den tvåårsperiod som avses i första stycket.

17 § Antalet vattenmätare som ska kontrolleras i ett parti vid statistisk kontroll framgår av bilagan till dessa föreskrifter.

I bilagan framgår även villkoren för när partiet ska anses vara godkänt.

Urvalet av mätare ska vara representativt för partiet.

Antalet mätare i ett urval får utökas. En utökning av antalet i ett urval samt orsak till utökningen ska dokumenteras.

18 § En vattenmätare i ett urval ska ersättas om

1. dess mättekniska försegling är bruten,
2. den skadats genom yttre påverkan, eller
3. den av annan anledning inte är i driftsmässig kondition.

En vattenmätare får ersättas om

1. den inte längre kan lokaliseras, eller
2. det inte är möjligt att få tillgång till den.

En vattenmätare får inte ersättas efter det att en kontrollmätning har påbörjats.

Dokumentation

19 § När en vattenmätare är i drift samt tre år därefter ska följande dokumentation och uppgifter som avser mätaren finnas tillgänglig vid tillsyn:

1. tillverkarens serienummer eller huvudmannens identifikationsnummer på mätaren,
2. nummer på EU-typintyg eller motsvarande handling,
3. flödesområde,
4. produktionsnät,
5. det datum då mätaren togs i drift,
6. det datum då mätaren senast kontrollerades, eller, vid statistisk kontroll, det datum då det parti mätaren ingick i senast kontrollerades,
7. kontrollrapport från den senaste faktiska kontrollen, och
8. orsak till nedtagning.

Kontrollorgan

20 § Kontroll av vattenmätare ska utföras av ett kontrollorgan av typ A, B eller C som ackrediterats för denna uppgift enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Kontrollen får utföras av samma person inom ett kontrollorgan typ C som utfört installation eller revision så länge detta inte äventyrar kontrollresultaten.

21 § Om ett kontrollorgan, som är ackrediterat av ett annat ackrediteringsorgan än Swedac, avser att utföra föreskrivna kontroller ska kontrollorganet underrätta Swedac om detta. Till underrättelsen ska ackrediteringsbeslutet bifogas. Kontrollorganet ska även omgående underrätta Swedac om ackrediteringsbeslutet ändras eller återkallas.

22 § Kontrollorganet ska delta i möten för utbyte av erfarenheter och jämförande mätningar eller undersökningar som Swedac anvisar.

Övrigt

23 § Swedac kan, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 april 2026.
  2. Genom författningen upphävs styrelsens föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2007:2) om återkommande kontroll av vatten- och värmemätare
  3. Beslut om förlängd utesittningstid som har meddelats med stöd av STAFS 2007:2 eller annan tidigare föreskrift gäller även efter det att denna författning har trätt i kraft. Förlängningen gäller enligt vad som anges i beslutet, antingen för en viss total tid eller för ett visst antal år utöver utesittningstiden enligt den bestämmelse som gällde när beslutet meddelades.
  4. STAFS 2007:2 får fortsätta att tillämpas till och med den 31 mars 2027.

ULF HAMMARSTRÖM

Mikael Schmidt

REMISS

*Bilaga**Provtagningsplan*

Partistorlek	Antal mätare som ska kontrolleras	Antal mätare vars felvisning överstiger största tillåtna fel	
		Antal för att partiet ska godkännas	Antal för att partiet ska underkännas
17-25	17	0	≥ 1
26-50	22	0	≥ 1
51-90	24	0	≥ 1
91-150	26	0	≥ 1
151-280	28	0	≥ 1
281-500	32	0	≥ 1
501-1200	50	≤ 1	≥ 2
1201-3200	80	≤ 3	≥ 4
3201-10000	125	≤ 5	≥ 6
10001-35000	200	≤ 10	≥ 11